

DHRM 04

**P.G. Diploma in Human Resource Management Examination, August 2009
(New Scheme)**

MANAGEMENT OF INDUSTRIAL RELATIONS (Course – IV)

Time : 3 Hours

Max. Marks : 80

SECTION – A

1. Answer **any five** sub-questions. **Each** sub-question carries **2** marks. **(5×2=10)**
- a) What is industrial relation ?
  - b) What is discipline ?
  - c) What do you mean by go-slow tactics ?
  - d) Define trade union.
  - e) Define social security.
  - f) What is quality circle ?
  - g) What is collective bargaining ?

SECTION – B

Answer **any five** questions. **Each** question carries **5** marks. **(5×5=25)**

- 2. Explain the functions of recognized trade union.
- 3. Explain the objectives of industrial relation.
- 4. What are the causes of industrial disputes in India ?
- 5. Discuss in brief the objectives of establishing ILO.
- 6. Define the terms 'strike' and 'lock-out' as used in the Industrial Disputes Act.
- 7. State the objectives of social security in India.
- 8. Distinguish between the working of recognised and unrecognised Trade Unions.
- 9. What are the causes of industrial unrest ?

P.T.O.

SECTION – C

Answer **any three** questions. **Each** question carries **10** marks.

(3×10=30)

10. What do you mean by grievance ? Explain the normal steps in grievance handling.
11. Explain the machinery that exists under the Industrial Disputes Act for the settlement of industrial disputes.
12. Discuss the significance of collective bargaining as a tool resolving industrial conflicts.
13. Discuss the role of trade union in collective bargaining.
14. Explain the problems of Indian Trade Union.
15. Discuss the relevance of unions in knowledge based organisations.

SECTION – D

Answer **any one** question. **Each** question carries **15** marks.

(1×15=15)

16. Explain the role of Central Workers Education Board in educating the labors and trade union leaders in India.
17. Explain the rights and responsibilities of recognized trade union in collective bargaining.

ಕನ್ನಡ ಆವೃತ್ತಿ

ಭಾಗ – ಎ

1. ಯಾವುದಾದರೂ ಐದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ. ಪ್ರತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗೂ 2 ಅಂಕಗಳು.

(5×2=10)

- ಅ) ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಂಬಂಧ ಎಂದರೇನು ?
- ಆ) ಶಿಸ್ತು ಎಂದರೇನು ?
- ಇ) ಗೋ-ಸ್ಲೋ ಟ್ಯಾಕ್ಟಿಕ್ಸ್ ಎಂದರೇನು ?
- ಈ) ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಂಘವನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ.
- ಉ) ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ.
- ಊ) ಗುಣಾತ್ಮಕ ವೃತ್ತ ಎಂದರೇನು ?
- ಋ) ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನ ಚೌಕಾಸಿ ಎಂದರೇನು ?

ಭಾಗ - ಬಿ

ಯಾವುದಾದರೂ ಐದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ. ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ 5 ಅಂಕಗಳು.

(5×5=25)

2. ಅಂಗೀಕೃತ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಗಳ ಕೆಲಸಗಳೇನು ?
3. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಂಬಂಧದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
4. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಜಗಳಗಳಿಗೆ ಕಾರಣಗಳಾವುವು ?
5. ಐ.ಎಲ್.ಓ. ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿ.
6. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಜಗಳ ಕಾಯ್ದೆ ಪ್ರಕಾರ 'ಘರ್ಷಣೆ' ಮತ್ತು 'ಬೀಗಮುದ್ರೆ' ಯನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ.
7. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ನಮೂದಿಸಿ.
8. ಅಂಗೀಕೃತ ಹಾಗೂ ಅಂಗೀಕೃತವಲ್ಲದ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಗಳ ಕಾರ್ಯಂತರಗಳಾವುವು ?
9. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಅಸಮಾಧಾನಗಳ ಕಾರಣಗಳಾವುವು ?

ಭಾಗ - ಸಿ

ಯಾವುದಾದರೂ 3 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ. ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೆ 10 ಅಂಕಗಳು.

(3×10=30)

10. ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳು ಎಂದರೇನು ? ಇದರ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಹಂತಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
11. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಜಗಳ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಜಗಳ ನಿವಾರಿಸುವಲ್ಲಿ ಇರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
12. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಘರ್ಷಣೆಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನ ಚೌಕಾಸಿಯು ಒಂದು ತಂತ್ರ ಎಂಬುದರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ.
13. ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನ ಚೌಕಾಸಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಗಳ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ.
14. ಭಾರತೀಯ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಂಘಗಳ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
15. ಜ್ಞಾನಾಧಾರಿತ ಸಂಘಟನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಟನೆಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ.

ಭಾಗ - ಡಿ

ಯಾವುದಾದರೂ 1 ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ. ಪ್ರತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗೂ 15 ಅಂಕಗಳು.

(1×15=15)

16. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಗಳ ಮುಖಂಡರುಗಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಯ ಕಾರ್ಮಿಕರ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಂಡಳಿಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
17. ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನ ಚೌಕಾಸಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕೃತ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಗಳ ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.